

Каб свет паэта ўбачыць і пачуць

Музей гісторыі беларускай літаратуры ў Мінску прадстаўляе новую экспазіцыю, прысвечаную 220-годдзю Адама Міцкевіча



— Мы назвалі новую экспазіцыю «Шляхецкія быліцы Адама Міцкевіча» — па першапачатковай назве яго знакамітага твора, — паведаміў дырэктар музея Зміцер ЯЦКЕВІЧ. — Такім чынам музей распачаў святкаванне 220-годдзя з дня нараджэння паэта. На працягу гэтага года юбілейныя мерапрыемствы закрануць і сядзібу «Завоссе», дзе нарадзіўся Адам Міцкевіч. Спадзяёмся, што сёлета там будзе рэкордная колькасць наведвальнікаў не толькі з Беларусі, але і з многіх краін свету.

Сабраць экспанаты для гэтай экспазіцыі было няпроста. Ёсць тут копіі рукапісу эпічнай паэмы «Пан Тадэвуш», перададзеныя з музея Міцкевіча ў Варшаве, копіі метрычнага запісу аб хрышчэнні маленькага Адама (1799 год), аб хрышчэнні маці паэта Барбары Маеўскай, запіс аб шлюбе бабулі і дзядулі. Прыкладам такіх запісаў прадстаўленыя тут рукапісныя метрычныя кнігі Ішкалдскага касцёла. Пад шклом музейнай вітрыны можна ўбачыць невялічкае люстэрка ў металічнай аправе — яно, па леген-

УБАЧЫЦЬ і пачуць той час, калі жыў славыты паэт, можна было ў музейнай зале падобнай на гасціную, куды збіраліся на сустрэчы сябры творцы. Тут можна ўбачыць рэдкія рэчы, копіі рукапісаў і дакументаў, творы мастакоў. Пачуць — тыя ж самыя мелодыі, якія натхнялі паэта амаль два стагоддзі таму.

дзе, належала графіні, прыгажуні Эміліі Плятэр — знаўцы беларускага фальклору, патрыётцы, удзельніцы паўстання 1830 года. Ёй Адам Міцкевіч прысвяціў свой верш «Смерць палкоўніка».

Інтэр'ер музейнай залы нагадвае шляхецкія салоны, дзе калісьці збіраліся філарматы і філарэты — удзельнікі тайнага патрыятычнага

Вядомая паэма «Дзяды» прадстаўлена старым выданнем і паштоўкамі стагадовай даўніны. На паштоўках — сцэны з тагачасных тэатральных паставак «Дзядоў».



Гучаць старадаўнія песні ў выкананні Тамары РЭМЕЗ.



У час адкрыцця літаратурна-мастацкай экспазіцыі.



Эпічную паэму «Пан Тадэвуш» Адам МІЦКЕВІЧ напісаў у Парыжы, дзе часова жыў у эміграцыі.

і асветніцкага руху першай чвэрці XIX стагоддзя. Мэбля, прадметы побыту, кнігі, зброя — усё гэта дапаўняе яскравымі штрыхамі шматмерны партрэт мінулага. Жывапіснае палатно Юрыя Піскуна «На Куццю» нагадвае пра зімовыя дні, калі нарадзіўся Адам Міцкевіч.

Паэт, этнограф, фалькларыст Кастусь Цвірка распавёў гасцям

пра сваё пераклады вядомых твораў Адама Міцкевіча. Ён падкрэсліў, што ўсе яго значныя паэмы, хоць і напісаны на польскай мове, але з'яўляюцца таленавітым расповедам пра гісторыю Беларусі.

Рамантычную афарбоўку шляхецкай гасціні надалі песні і музыка — тыя ж самыя, якія гучалі ў даўніну. Вядома, што аўтарства іх належыць Адаму Міцкевічу і кампазітару Станіславу Манюшку. Мелодыі даўніны прагучалі ў выкананні лаўрэата нацыянальнага конкурсу вакалістаў і міжнароднага конкурсу «Магутны божа» Тамары РэмеЗ (сапрапа) і мастацтвазнаўцы Святланы Немагай (партыя фартэпіяна).

Яўген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара.

АРТЭФАКТЫ НАПАЛЕОНАЎСКАЙ ЭПОХІ

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі прыме ўдзел у выстаўцы «Напалеон на Бярэзіне — міф і рэальнасць», якая пройдзе ў горадзе Мантро-Фот-Ён (Францыя) з 9 па 18 лютага. На ёй будуць прадстаўлены вынікі беларуска-французскіх археалагічных экспедыцый.

На працягу 2012—2017 гадоў Інстытут гісторыі НАН Беларусі арганізаваў і правёў шэсць міжнародных беларуска-французскіх археалагічных экспедыцый на месцы пераправы арміі Напалеона і расійскай арміі цераз раку Бярэзіну ў 1812 годзе. У выніку даследаванняў было вывучана каля 4000 квадратных метраў плошчы ў вёсцы Студзёнка (на месцы стаянкі арміі Напалеона і бою з расійскай арміяй), упершыню зроблены спробы археалагічнай лакалізацыі мастоў 1812 года. У супрацоўніцтве з дайвінг-клубам «Марскі Пегас» і археолагамі-дайверамі Брусельскага свабод-

нага ўніверсітэта беларускімі археолагамі ажыццёўлены лакальныя падводныя археалагічныя даследаванні акваторыі ракі Бярэзіны.

На выстаўцы «Напалеон на Бярэзіне — міф і рэальнасць» будуць прадстаўлены вынікі археалагічных даследаванняў (экспанаты), якія былі знойдзены Інстытутам гісторыі НАН Беларусі і Цэнтрам напалеонаўскіх даследаванняў (Францыя) на месцы пераправы цераз Бярэзіну (праект «Бярэзіна»). На выстаўцы будуць экспанаваны цікавыя аб'екты напалеонаўскай эпохі з прыватных калекцый: арыгінальныя шаблолі, шпагі, пісталеты, лісты, падпісаныя рукой Напалеона, а таксама карты, гравюры, карціны і рэпрадукцыі.

Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі прадставіць экспазіцыю нацыянальных беларускіх строяў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Добрая навіна

МАБІЛЬНАЯ ПРАГРАМА «ДЗЯРЖІНСПЕКЦЫЯ» УЖО ДАЕ ПЛЁН

Больш за тры тысячы чалавек за пяць дзён спампавалі мабільную праграму «Дзяржінспекцыя» з Play Market. Большасць карыстальнікаў пакуль тэсціруюць новы фармат паведамленняў, але паступаюць у дзяжурную службу Дзяржінспекцыі і сігналы, вартыя ўвагі.

Першы з іх прыйшоў з Мазырскага раёна: карыстальнік адправіў фота з устаноўленымі пад лёд сеткамі. GPS-прывязка паказала, што здымак зроблены на затоцы Прыпяці каля вёскі Скрыгалаў. На месца правапарушэння выехала рэйдавая група з Мазыра. Лунку з сеткамі выявілі і прынялі рашэнне выняць іх з вады. Пад лёдам аказалася дзве сеткі даўжынёй каля 200 метраў. Амаль уся заблытаная ў іх рыба яшчэ была жывая, інспектары выпусцілі больш за 20 асобін.

Дапамогу мабільнай праграмы дзяржінспектары ацанілі спаўна. Сімвалічна, што першымі працаваць з ёй давалася супрацоўнікам Мазырскай міжрайінспекцыі, якая была пры-

знана найлепшай па выніках 2017 года. Нагадаем, праграма для смартфонаў «Дзяржінспекцыя» дазволіць паведамляць аб парушэннях прыродаахоўнага заканадаўства ў рэжыме афлайн. Любы, хто ўстанавіць яе, зможа зафіксаваць парушэнне (рыбалоўства або паляванне забароненымі прыладамі, у забаронены час і г. д.) і пры наяўнасці інтэрнэту адправіць фота з апісаннем у дзяжурную службу Дзяржінспекцыі.

Перавага такога паведамлення ў тым, што разам з ім дзяжурная служба аўтаматычна атрымае і каардынаты пункта, дзе было зроблена фота. Мяркуюцца, што пасля дапрацоўкі праграмы паведамленні будуць паступаць не толькі дзяжурнаму, але і на смартфонаў супрацоўнікаў найбліжэйшай міжрайінспекцыі. Пакуль праграма распрацавана для аперацыйнай сістэмы Android, плануецца таксама распрацоўка для iOS. Усім карыстальнікам гарантавана ананімнасць.

Сяргей РАСОЛЬКА

Заўсёды гатовы!

УСІМ — «РАЎНЕННЕ НА СЦЯГ!»

Пад такой назвай 8 лютага ў Мінску пройдзе фінал рэспубліканскага конкурсу парадна-цырыманняльных атрадаў, прысвечаны подзвігу піянераў-герояў і 100-годдзю Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь. Фінал яркага дзіцячага свята, арганізатарам якога выступае грамадскае аб'яднанне «Беларуская рэспубліканская піянерская арганізацыя» (БРПА), абяцае стаць відовішчным шоу з пляц-парадам піянераў, сцяг-шоу, паказальным выступленнем групы барабаншчыкаў і гарністаў.

Усяго на галоўнай арэне Палаца спорту «Уручка» за званне найлепшых будуць змагацца сем зводных парадна-цырыманняльных атрадаў з усіх рэгіёнаў Беларусі — больш за 500 піянераў, пераможцаў адборачных этапаў конкурсу.

Сваё майстэрства, усё тое, што адточвалі да дасканаласці на працягу паўгода, свежыя ідэі і навіны, змацаваныя камандным духам, піянеры прадэманструюць у шасці намінацыях: «Сапраўдны трубач» (гарністы); «Бі, барабан!» (барабаншчыкі); «Айчыне назаўжды верныя» (пляц-канцэрт); «Сцяг-шоу» (сцяганосцы); «Мы верныя і афіцыйнай суполцы піянерскай арганізацыі ў сацыяльнай сетцы «УКантакце» пост са сваім фота пад хештэгам #ЯлюблюБРПО. Таксама можна будзе атрымаць свой шчаслівы нумар для розыгрышу фірменных сувеніраў ад піянерскай арганізацыі і зрабіць крэатыўную фатаграфію са святочнай атрыбутыкай у піянерскай фотазоне. Пераможцы і прызёры будуць вызначаны ў ходзе ўрачыстага закрыцця конкурсу.

Сяргей РАСОЛЬКА